

אחרי שלושים שנה

אלי עמיר: מה שנשאר, הוצאת עם עובד, ספריה לעם 2010, 389 עמ'

אלי עמיר
מה שנשאר

יהודי בבל וקשיי קליטתם בארץ (מפריח היונים), המפגש בין ניצולי שואה לילידי הארץ (אהבת שאול); ובנושאים פוליטיים - המפגש בין הישראלים לפלסטינים על רקע מלחמת ששת הימים (יסמין, שתורגם לערבית והודפס במצרים).

בספרו הנוכחי מתרחק עמיר מהנושאים העומדים ברומו של עולם ומתמקד במעגלי החיים הנוצרים בזכות האהבה - סם החיים לכל בני אנוש. הוא רוקם סיפור אהבה מרתק, שסופו מי ישרונו. כפי הנראה הסופר טווה את המשכו בספר אחר.

צבי גבאי

והחיים בינתיים "עשו את שלהם". אש האהבה עדיין בוערת בקרבו של דניאל, אך אביגיל היא אשה נשואה, מנהלת קליניקה לטיפולי שיניים ומטופלת במשפחה וילדים.

המציאות טופחת על פניו של דניאל, אך איננו יודעים אם הוא מוכן להשלים עם האמרה כי אדם הולך מהעולם ורק חצי תאוותו בידו.

אלי עמיר הוא סופר בעל שיעור קומה, הנושא באמתחתו ספרים שהיו לאבני דרך בספרות העברית. הוא מוכר כסופר המעורה בחיי היומיום של העם והמדינה, שספריו עוסקים בנושאים חברתיים - העימות בין בני הקיבוץ לנערי המעברה (תרגול כפרות), יציאת

ספרו החדש של אלי עמיר מה שנשאר, המכבב ברשימת רבי המכר, עוסק בנושא הבנאלי - האהבה ומשמעותה בחיינו. אהבה השמורה כביכול ליחסים רומנטיים בין שני צעירים, אך היא גם השמן שבלעדיו לא ניתן להוליך את גלגלי מכונת החיים של כולנו.

הספר נפתח בחדר-בית החולים, שבו מאושפז, לאחר התקף לב, גיבור הרומן והמספר דניאל דרורי, איש עסקים ירושלמי מצליח. הוא מתעורר כאשר "קרני האור הראשונות שעלו מהמזרח הדליקו מדורה אפרסקית רכה, וזו האירה את הבניינים הסמוכים באור זהבה ועוגג... זריחה זו נושאת את דניאל אל זריחה אחרת, אל ימי עָבְרוּ. תוך כדי התאוששותו הוא מהרהר במסכת חייו עמוסי העסקים אך נעדרי האהבה והחום בצד רעייתו ניצה. ברע לו הוא סוקר בעיני רוחו את ימי ילדותו וצעירותו בשכונת מצוקה, לימודיו באוניברסיטה, חייו במעונות הסטודנטים, ועבודתו כפקיד זוטר. מסדרת תמונות העבר מזדהרת לה תמונת אהובתו אביגיל, והוא מתמלא געגועים למערכת יחסי האהבה הסוערים שחווה עמה, אהבה שדרבנה את מהלך חייו בצעירותו. אלי עמיר מתאר ביד אמן את היחסים הלוהטים בין שני הצעירים, ואת געגועיו של דניאל למגע ידה של אביגיל, אף ששלושים שנה חלפו מאז נפרד ממנה.

חולשת אופיו של דניאל וותרנותו, לעומת דעתנותה של אביגיל ונחישותה, שזורות לאורך הרומן כולו. דניאל תמיד נכנע לקפריזות של אביגיל, עד כי עולה השאלה - כיצד מי שאופיו כנוע כל כך, הצליח כאיש עסקים? ואכן, עמיר מצייר את דניאל כאיש עסקים פיקח אך עדין באופיו, ניגוד לשותפו לעסקים גלאובך, מִזֶן אנשי העסקים המצוי, ההמוני, הפורן, הפותח כל שיחה ב"שמע נא" והסבור כי "אני ואפסי עוד".

במיטת חוליו בבית החולים מתבונן דניאל בעין בוחנת בשותפיו לחדר, הווכים לאהבה ותשומת לב מצד קרוביהם, ומתקנא. כדי להעניק לקורא תחושת נוכחות ואותנטיות, מאופיינים השותפים בכינויים: הקבלן עדיקא "בונה ירושלים", ותיק החולים בחדר "המוכתר", והאיש שעדיין אוהב את אשתו - איך לא - "ולנטינו"; המבוגר בחבורה זוכה לכינוי "שמונים פלוס". אחווה מיוחדת נוצרת בין החולים השוכנים באותו חדר, אחווה שמתעצמת ואף מולידה שותפות עסקית בין דניאל לבין ולנטינו.

כאשר דניאל מחלים מ"האירוע" שפקד אותו וחוזר לביתו המרווח אך הנעדר חום, הוא יוצא לחפש את אביגיל. אמנם הוא מוצא אותה, אך חלפו שלושים שנים מאז להט הרומן ביניהם,

קוזה נוסטרה

רפי וייכרט: שברים ומכפלות, הוצאת קשב לשירה 2010, 80 עמ'

שברים ומכפלות הוא הספר הכי "סיציליאני" של רפי וייכרט. יש בו משפחה, אהבה, מוות, שברים ואפילו חיסול חשבונות. וייכרט פורם את התפרים מחליפות הפואטיקה ומנגן לנו קונצרט פרוע. קונצרט המשאיר גם רגע חסד, אבל בעיקר מיתרים קרועים. באחד השירים הדיוקן העצמי שלו מצטייר אפילו כך: "גבר בתחתונים מבשל ביצים על גז".

בפרק הראשון "בשכונה הישנה" חוזר המשורר לשכונת ילדותו. מטאפורות הזמן הן ציפור, ערב ועץ. הציפור היא "ציפור כל

הם תמונות המסודרות באלבום. טונות של אהבה מרפדות את הרווח בין השורות. היד מחבקת בחוזקה, הלב ממשיך להתרגש ובתוך "תצלומי האושר" מתחזקים שירי האב היודע שאחד מתפקדיו הוא לגרש את החושך.

החושך וחסול החשבונות יבואו בפרק "אבי בגבורותיו". זה מתחיל בארספואטיקה ('צער': 'מי שמחפש כאן/ צער אמיתי/ לא מבין שצער/ הוא סימן דפוס אוורירי'), עובר לשיר הנושא ("הזקנה/ כופפה/ אותו/ לצורת/ האות/ ר// עכשיו/ לראשונה/ בחייו/ הוא/ מתחיל/ לאיית/ את/ שמי"). וזה מסתיים במשפט המצמרר "על האדמה קלקלת את יומך".

רפי וייכרט
שברים ומכפלות

מחזור השירים הזה, שכותרת המשנה שלו היא "י"ד מריירים" נכתב בדם לבו של המשורר. אני יודע שצירוף המילים "דם לבו" יכול לפעמים להישמע פתטי, אבל לא במקרה הזה. וייכרט מצייר תמונה של אב שידע להתרגש מהחיקוי לחיים "ולהישאר/ יבש/ לנוכח/ פכי/ חיי". שוב מסתבר שגם קור יכול להשאיר כוויות והמילים אינן תחבושת, הן מלה. מלה צורב. זהו מחזור פרוץ, מחזור שאין בו אף מילת פילטר. וייכרט מרסס את כל הדיו ומוודא הריגה יותר מפעם אחת. אלה כנראה השברים וזוהי היכולת הנפלאה של המשורר לתאר את מכפלות הכאב, להישבר ולהדביק מחדש את מה שהתפור.

במחזור האחרון מניח וייכרט פרח על קברו של המשורר יהורם בן מאיר פיצ'ו, שהיה נגן חליל

השנים". הערב הוא גם רע גם טוב. העץ בשיר אחד ('עץ בחלון, בוקר') הוא הוכחה ש"שנינו עוד כאן", ובשיר השני ('עץ בחלון, ערב') הוא סיסמוגרף של היאוש. המשורר רואה ואומר: "לעולם/ לא/ אוכל/ להקות/ את/ הפיתול/ המיואש/ של/ ענפיך/ אל/ תוך/ שמי/ ערב/ מתכהים". כמה מדויקת סוגסת המילה הזאת. לפי צורתה, אפשר להרגיש בה שורשים, צמרות ואפילו הפיתול מתיישר לרגע. אני אוהב את ההתכתבות עם Those Two, שירו של אלן גינזברג. בשני השירים העץ נשתל על ספת הפסיכיאטר וענפי ה"מטפל" מצטלבים בענפי ה"מטופל".

הפרק השני "שלוש ארבע ו..." בא מאהבה. דר, בתו של המשורר, ממשיכה להצטלם, והשירים